

Genç cumhuriyet inşa edilirken popüler kültür de dünyaya uydu

İstanbul'un ilk kumarhanesinden, Ankara'da ve İzmir'de açılan parklara, Metin Oktay'dan Zeki Müren'e, Lüküs Hayat'tan Hababam Sınıfı'na kadar en eğlenceli mihenk taşları "100. Yılında Cumhuriyet'in Popüler Kültür Haritası" kitabının sayfalarında

PINAR ÇELİKEL

Geçen 100 yılda Cumhuriyet tarihinde siyasette, ekonomide, eğitimde neler yaşandı neler. Tüm bunların elbette ki popüler kültüre yansımaları da oldu. 1950'lere kadar genç Cumhuriyet her alanda baştan inşa edildi. Fabrikalar, yepyeni eğlence anlayışları, filmler, parklar, modalar girdi hayatlarına... 1980'lere kadar ise dünya ile uyumlanma çabası vardı sosyal hayatta. Hayat hızlandı, hayatımıza giren iletişim de öyle. Eğlence, tatil anlayışında, yeme içme kültüründe apayrı yenilikler girdi hayatımıza. 1980'lerden bugüne ise başka bir dünyanın parçası olduk. Derya Bengi ve Erdir Zat'ın üç bölüm-lük 100. Yılında Cumhuriyet'in Popüler Kültür Haritası serisinin sayfalarını karıştırdıkça hem gülmüştük hem de sizlere hatırlatmak istediğimiz mihenk taşlarında mola verdik. Buyurun 100 yıllık popüler kültür tarihimizin en unutulmaz duraklarına....

Yıldız Kumarhanesi, 1924

Artık başkent Ankara idi. İtibarı elinden alınmış İstanbul ne olacaktır. Bakanlar Kurulu İstanbul'un tarihi eserlerini kültürel ve turistik kullanıma açmak istedi. Yıldız Sarayı'nın dış bahçesi "halkın istifadesine sunulmak üzere" İstanbul Belediyesi'ne kiralandı. Cumhuriyet'in ilk yıllarında büyük beklentilerle açılıp skandal-lar, iflaslar ve intiharların yaşandığı büyük bir fiyaskoyla kapanan Yıldız Kumarhanesi, birçok açıdan türünün tek örneği idi ve hep öyle kaldı. Ömrü bir yıl sürse de dedikodusu hiç bitmedi, kuşaktan kuşağa anlatıldı.

İlk balolar, 1925

9 Eylül 1925'te İzmir'de, 29 Ekim'de Ankara'da düzenlenen ilk balolar genç Cumhuriyet'te bilinçli bir politikaya dönüştü. Öyle ki, gazeteler kuponla davetiye vermeye başladı. Halklevleri'nin Anadolu'ya yayılışıyla en küçük yerlerde bile balolar tertip edildi. Reşat Nuri Gültekin, *Anadolu Notları*'na aldığı bir yazısında küçük bir kasabadaki balo telaşını anlatır.

Kristal Gazinosu, 1928

Taksim Meydanı'nın Talimhane girişine 1928'de inşaa edildi. Gazino üç katlı binanın üst katlarında yükselen en süslü katında bulunuyordu. Gece ışıkları yanında kristal bir saray gibi görünüyordu. Siirtli girişimci Hacı Hamdi Anlar'ın açtığı gazino Cumhuriyet'in ilk yıllarında egemenliğini yitirmeye başlayan alfafranga gece hayatı yerine alaturka gece hayatını getirmişti. Başta Safiye Ayla olmak üzere devrin önde gelen Türk sanat müziği sanatçıları'nın sahnesi oldu.

Ankara Palas, 1928

Ankara'nın prestijli oteli "ikinci" meclisin tam karşısında inşaa edildi ve ilk gündün itibarıyla milletvekillerini, yüksek diplomasiyi ve yerli yabancı iş insanlarını misafir ederek bir tütü "içinçü meclis" işlevi gördü. 1929'daki bir ilan "Bütün odalarda telefon, sıcak su, kalorifer vardır. Hususi banyolu apartmanlar, Amerikan bar, orkestra, perukar salonu, çamaşırhanesi, tenis kütüphanesi" diye mezzetleri sıralanuyordu.

Daktilo kursları, 1929

Latin alfabesi Kasım 1928'de kabul edildi. Aralık 1928'den itibaren gazetelerin, Ocak 1929'dan itibaren de kitapların yeni alfabeyle basılması şart koşuluyordu. Bu dönemde dakti-

Sanat güneşi Zeki Müren 60'lı yılların ikinci yarısında Maksim Gazinosu'nda sahneye çıkıyordu.

Ancabey'de Cemal Nadir'in çizimiyle bobstil kız, 1943.

lo yeni yazıyı şıpaş öğretene bir sihrili kutu muamelesi görüyor olmalıydı ki Memduh Şevket Esendal'ın *Ayaşlı ile Kiracılar* romanında iş görüşme-sinde bir hanım, yeni harfleri bilip bilmediğini soran müdürü şu yanıtı veriyordu: "Biliyorum. Gazeteleri okudum. Yazamıyorum ama makine ile olsa yazarım." Aynı yılın mayıs ayında *Akşam* gazetesine göre resmi makamlardaki yazı makinelerinin sayısı 6 bini aşmış, İstanbul'da kurulan Ameli Hayat Mektebi'ndeki daktilo kursundan 6 ay içinde 600 kadın mezun olmuştular.

Bekarlık vergisi, 1929

Yıllar süren savgası sonunda ülke nüfusu büyük önem kazanmıştı. Milli Mücadele sonrası hazırlık amacıyla daha 1. Meclis'te, 1920'de Canik (Samsun) milletvekili Hamdi Bey ilk "bekarlık kanun teklifi"ni sundu. Bir sene sonra Erzurum Milletvekili Salih Efendi teklifi yineledi ama ikisi de reddedildi. Yozgat milletvekili Süleyman Bay, 1929'da Bekarlık Vergisi konusunda ilk kanun teklifini verdi. Kamuyu bu kez iştiyaka kaplıdı, gazeteler onlarca anket yaptı.

Ford fabrikası, 1929

Otomotiv devi Ford, 1929 yılında İstanbul'da, Tophane nhtımında bir montaj tesisi kurarak üretime geçti. Nusretiye Camii'yle nhtım arasındaki antrepo binalarından altısı Ford Motor Şirketi'nin fabrikalarından birine dönüştürüldü. Geceli gündüzlü çift vardığı çalışarak günde 150 motorlu taşıt üretime umuduyla işe başlayan fabrikanın bir ölü yatırın olduğu kısa sürede anlaşıldı. Çünkü banttan ilk otomobillerin çıktığı günlerde kapıyı 1929 ekonomik buhranı galmıştı.

1925'te önce İzmir'de ardından Ankara'da ilk balolar düzenlendi.

Uludağ, 1930

Kış sporları ve turizm faaliyetleri Uludağ'da 1930'ya başlar. Zirveye ilk tırmanan kayakçılardan Türk atletizm milli kayak takımının Alman antrenörü Aleksis Abraham'ın 1931 Mart'ında Milliye'te yazdıkları örneği 1930'da açılır. 1940'larda Uludağ'da kayak yapan turist grup-ları ve üniversite öğrencilerine ait haberler rutine biner.

Park Oteli, 1930

1930'da Miramer adıyla açılan, ertesi yıl Park Oteli adıyla anılan yapı İstanbul'un cemiyet hayatında Pera Palas ve Tokatlıyan'ın yeni rakibi oldu. Pera Palas'ın sahibi Misbah Muhayyes, "O yer sadaptır, orada otel motel olamaz. Beyoğlu'ndan başka yerde otel tutmaz" demişti. İlk başarsız denemenin ardından işletmeyi Aram Hıdıryan aldı ve otel 70'li yıllara kadar şehrin göz bebeği oldu. Atatürk burada *Hayat Paşa*'nın torunu Hülmeyra Hanım ile dans etti.

İlk dünya güzeli, 1932

1932'de Keriman Halis Hanım, Dünya Güzellik Kraliçesi seçildiğinden Mustafa Kemal, Cumhuriyet'in baş yazarı Yunus Nadi'ye özel bir beyanat verdi: "Türk irkinin necip güzelliğinin daima mahfuz olduğunu gösteren dünya hakemlerinin, bu Türk çocuğu üzerindeki hükümlerinden memnunuz. Fakat Keriman Ece, hepimizin işittigi gibi söz söylemiştir ki, o bütün Türk kızlarımızın en güzeli olmak iddiasında değildir..." Böylece 19 yaşındaki Keriman ve ailesi, So-

yadı Kanunu'nun iki yıl öncesinde, bir unvanın edeta bir soyadına erkenden kavuşmuş oldu.

Lüküs Hayat, 1933

Ekrım Reşit ve Cemal Reşit Rey kardeşlere ait Lüküs Hayat yıllar içinde Türk tiyatrosunun en başarılı, kalıcı, klasikleşen müzikal komedisi haline gelecekti ama ilk sahneye konduğu günlerde hafifliği yüzünden polemiklerin hatta protestoların mal-zemesiydi. Galası 19 Aralık 1933'te Tepebaşı Tiyatrosu'nda yapıldı. 1940'lardan 60'lı yılların ortalarına kadar Se Oyuncuları ve Muammer Karaca Tiyatrosu tarafından defalarca sahnelendi. Lütfi Akad tarafından 1950'de sinemaya uyarlandı.

Otomobil mektebi, 1933

Fikri Tevlik Otomobil Mektebi, İstanbul'da 1920'lerde ehliyet almak isteyenlerin başvurduğu revaçtaki sürücü kursuydu. Fikri Tevlik Bey Son Posta'nın 4 Temmuz 1933 tarihli nüshasında diyor ki: "Simdiye kadar 2500 talebeye ders verdim, bunlardan 1760'ı ehliyetname, 20'si diploma aldılar. Bunların içinden 50 kadın şoför yetiştirildi." 1931'de çıkan ilanımda "Taksi şoförü olmak isteyen kadınlar" başlığı altında şu çağrıyı yapıyordu: "Taksi şoförü olarak hayatın kazanmak isteyen 3 kadın meccanı yetiştirilebilir. Yaşı 20'den 30'a kadar, vücudu sıhatli, boyu 1,70, sikleti azami 70 kilo olmalıdır. Okuyup yazması lazımdır."

Frijider ile tanışma, 1933

20. yüzyılın ikinci çeyreği, Türki-ye'de kentlerin hızlı biçimde elektrikle-

1930'larda Frigidaire buzdolabı reklamları.

le donandığı yıllardı. Gaz lambası ve tel dolap eski çağın, elektrik ampulü ve buzdolabı yeni çağın timsaliydi. 1933 yılında Bourla Biraderler'in ithal ettiği Frigidaire marka buzdolapları birer ikiye evlere girmeye başla-yınca, isminin önüne marka geçti, frijider kelimesi buzdolabı kelimesini yaya bıraktı. Markası ne olursa olsun bu mucize aletin adı frijider idi.

Soyadı kavgası, 1934

Soyadı Kanunu 1934'tün haziran ayında kabul edildi. Cumhuriyet'in ve Başbakan'ın öncülüğünde uygulamaya aynı yılın sonbaharında geçildi. Gazeteler soyadı önerilerini ve yeni soyadı alanları uzun listeler halinde duyurmaya başladı. İpin ucu kaçmadan evvel, bir nüfus müdür-lüğü bir soyadını birden fazla kişiye vermemek üzere yetkilendirilmişti. Örneğin İstanbul'da 42 nüfus müdür-lüğü olduğuna göre bir soyadın en fazla 42 kişi tarafından alınabilecekti. Ama pek de öyle olmadı. Karmaşa oluştu ve her gün gazetelerde komik hikayeler haber olmaya başladı.

Bez Fabrikası, 1935

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurduğu ilk fabrikalardan biri, Sümerbank'ın Kayseri Bez Fabrikası'ydı. Milli Mücadele'yi destekleyen SSCB'den alınan krediyile inşaa edildi, tasarı-mı ve alt yapısı Sovyet mimar ve mühendislerce aitti. 16 Eylül 1935'te açıldı. Halka yönelik ucuz pamuklu kumaş ve iplik üretmek üzerine kurulan fabrika daha ilk yıllarda 7 bin 600 ton yerli pamuk işleyerek hedeflenen sanayileşme hareketini başlattı.

Kültür Park, 1936

İzmir'de Kültür Park'ı çevrele-

yecek duvarların temeli 1 Ocak 1936 günü törenle atıldı. İzmir'de çıkan Anadolu gazetesi, Kültür Park'ın temel atma töreni haberini "Türk-Sovyet dostluğu alkışlandı" spotuyla görüyordu. Törene Sovyet konsolosunun katılımı, sembolik olarak bir fidan dikmesi tesadüf değildi. Kültür Park, iki devlet arasında Kurtuluş Sa-vası döneminde şekillenen dostane ilişkisinin, Türkiye'nin Kalbi Ankara fil-minin de ötesinde, en kalıcı eseri idi.

Gençlik Parkı, 1937

Ankara için düşünülen büyük parkın planı 1934'te onaylandı ancak parkın planı 1936'da revizyondan geçirilir, 1938 yılının ikinci yarısında yapıma ancak başlanır. Park gelişmiş çemşir en kalabalık saatlerini 21 Kasım 1938 günü yaşar. Atatürk'ün cenaze töreninde halk kitlelerine tahsis edilen alan Gençlik Parkı'dır. Başlan-gıçta 1939'un sonuna yetiştirileceği söylenen park, ancak 1943'te, adıyla uyumlu biçimde 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nda açılır.

İpek çoraplar, 1937

Çoraplar önceki yıllara göre inceldi, bu durum romanlara, gazete yazılarına konu oldu. Kadınların çorap masrafı en önemli masraf haline geldi. 1941'den 1942'ye geçerken İstanbul'da 14 çorap fabrikası vardı. Bunlardan dokuzu evvelce Kafkasya'dan gelen Gürcü Museviler, dördü Türkler, biri de bir Rum tarafından kurular, biri de bir Rum tarafından işletiliyordu. Bu fabrikalarda 120'ye yakın ayın marka çorap piyasaya sunuluyordu. Belli başlı markalar Mimosza, Elbiba, Kristağ, Normandi, Nerkiş, Salon, Manon, Rio, Feniks, Solit, Dilber, Melodi, Grandişes, Altıngül, Prenses, Amazön, Lüks diye sıralanıyordu.

Çiklet furyası, 1937

1937'deki çiklet sakızın pabucunu dama atar mı endişeleri boşuna değildi. 18 Mayıs 1948'de Akşam'a göre çiklet furyası her yer sarımsıtı: "Vapur işkelleriyle tramvay duvarlarında, sinema kapıları ile çiklet kalde ve sokakların başlarında çiklet satan, yalnız çiklet satarak ev geçindiren seyyar satıcılar olduğuna göz önünde tutarsak, halkın bu mayası dışardan gelen sakıza ne derece rağbet ettiği kolaylıkla öğrenmiş oluruz."

Bobstil tarzı, 1940'lar

1940 yılında İstanbul'un belli başlı semtlerinde ilkten erkekler arasında yayılan bir giyim tarzına bobstil adı verildi. Ama basının dile dolmasıyla bir kul kırık yaygın moda-sının sınırlarını aşarak züppeliğin, ukalalığın, kendini beğenmişliğin eş anlamlısı haline geldi. Edebîyat aleminde hızla yayılıncı yenilikçi şairlere, Orhan Veli'ye, Asafa Halet'e bobstil kültürü takıldı.

Çamaşır yasağı, 1944

1944'te İstanbul belediyesi "Şehrin güzelliğini bozduğu" gerekçesiyle, ev ve apartmanların sokaka doğru bakan taraçalarına, pencerelerine, kaplarına çamaşır asma-yı yasaklamıştı. Refik Halit Karay, Akşam'daki köşesinde ironisini işleyen mektubunda, Çamaşır asma yasağı da gündelik hayatın gerçekliğiyle uyumlanan bütün yasalar gibi yok hükmünde kaldı.

Açık hava tiyatrosu, 1947

Açık hava Tiyatrosu 9 Ağustos 1947'de Sofokles'in *Kral İddiası* oyununu ile açıldı. Lüfi Ay Radyo dergisinde şunları söyleyiyordu: "Taksim bahçe-siyle Hayatı arasında Dolmabahçe'ye inen yamaç arasında beyaz taştan yapılmış amfiteatr zarif bir

yelpaze gibi açık duran bu tiyatro, şüphe yok ki İstanbul'a büyük bir kazanç olmuştur."

Birinci Sigarası, 1950

1940'ların başında Birinci sigarası (bir başka deyişle 'birinci nevi sigara') 30 kurusluk fiyatıyla Samsun, Sipahi gibi sigaraların yarısına, Köylü sigarasının iki katına bedeldi. Zaman zaman 'odun gibi sert, tuzlu, yaş' gibi şikayetlere rağmen halkın en birinci tercihi Birinci idi. Onlarca yıl değişmeyecek paket tasarımı 1950'nin ocak ayında yapıldı. Albenili harflere kırmızı renkte Birinci ve siyah renkte "20 yuvarlak sigara" yazıyordu.

Hababam Sınıfı, 1950

Hababam Sınıfı 1950'lerde gaze-te bayileri ve kitapçılarda, 1960'lar-da tiyatro sahnesinde ve 1970'lerde beyaz perdede üçlü bir yaşam sürdü. Hababam Sınıfı'nı yazmak için iyi bir edebiyatçı olmak yetmezdi, aynı zamanda da iyi bir öğretmen olmak gerekirdi. Rifat Ilgaz bu iki alanda da bilgi, görgü sahibiydi. Rifat Ilgaz namı diğer Güdük Necmi idi.

Metin Oktay, 1959

Metin Oktay Galatasaray formasıyla 6 kere gol kralı unvanı elde etti. 1959'dan futbolu bıraktığı 1969 yılında kadar Birinci Lig'de 223 gol attı. Futbol hayatında attığı gollerin sayısı 600'ü geçiyordu. Özellikle 10 Haziran 1959 günü Fenerbahçe maçında ağları deldiği gol hiç unutulmadı. 1965 yılında Yeşilçam'ın teklifini kabul edip kendi hayatını anlatan Taçsız Kral filminde rol aldı.

Sanat Güneşi, 1960'lar

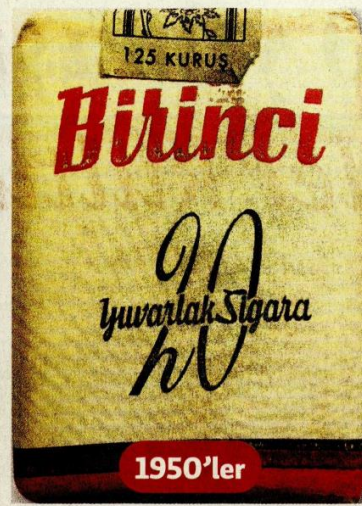
Zeki Müren başlangıçta şöhret merdivenlerini ağır ağır çıktı. 19 yaşında radyo imtihanlarını kazanmıştı. 1 Ocak 1951 akşamı İstanbul Radyosu'ndan sesini milyonlara duyurdu. 1954'te Cahide Sonku'nun himayesinde ilk filmi *Beklenen Şarkı* vizyona girdi. 1954'te İzmir Fuarı'nda yayımlandı.

Turhan Selçuk'un Hababam Sınıfı çizimi.

Jane Fonda'nın aerobik dersi

Birinci paketi (Gökhan Akçura arşivi).

1960'larda Maksim Gazinosu'nda yeteneğinden, geniş repertuarından aldığı güçle cinsiyet kalıplarını kıran bir sahne personası icat etti.

Spor Toto, 1960

Spor Toto iptilası Menderes devrinin ülkeye son armağanlarından biriydi. Bu futbol müşterek bahis oyunu ilk kez 25 Mart 1960'ta ligin bitmesine dokuz hafta kala oynandı, ertesi sezondan itibaren ilgi çığ gibi büyüdü. Artık evlerde, dairelerde, iş yerlerinde eline bir kupon alan, 0,1,2'lerle kolonları doldurma telaşındaydı.

Televizyon, 1962

Akşam gazetesi 1 Temmuz 1962 tarihinde "Nihayet Türkiye televizyonuna kavuşuyor" manşetiyle çıktı. Hayli inandırıcı bir habere benziyordu, oysa yalnızca bir temenni idi ya da yanlış bir alarm. 1964'te TRT kuruldu. Devlet eliyle şebeke ve vericiler kurulmadığı halde Phillips

gibi, Kondor gibi mevcut radyo firmaları televizyon üretmeye başladı. 1966 Dünya Kupası maçlarını Rumen ve Bulgar vericileri sayesinde az kişi izledi. İstanbullular şanslıydı 1952'den beri haftada 2 güncük bile olsa Teknik Üniversite Televizyonu vardı. 1964'te İstanbul'da 10 bin kişi televizyon izliyordu.

Yabancı diziler, 1968

31 Ocak 1968'de başlayan deneme yayını sadece televizyon alma gücü olan mutlu azınlık izlemişti. Toplam televizyon izleyicisi sayısı iyimser bir tahminle 100 bini aşmıyordu. 1972'de ise 200 bin kişi televizyon izliyordu. İnsanları ekrana mihlayacak heycana ihtiyaç vardı. 1972-73 sezonunda yayına giren 3 Amerikan dizisi bunu başardı. Çarşambalar Kaçak, cumartesiler Uzay Yolu, Pazarlar ise Görevimiz Tehlike demektir.

E5 otoyolu, 70'li yıllar

Avrupa'yı kateden belli başlı

otoyollarından biri. 70'li yıllarda, yaz mevsimlerinde, yıllık izinden dönen gurbetçi çilesinin bir parçasıdır. Gurbetçiler, önce farklı kara yollarından geçerek Yugoslavya'da E5'e katılır, oradan konvoy halinde Kapıkule'ye varıp Anadolu'nun içlerine yayılır.

Güzin Abla, 70'ler

"Dert Köşesi" eskiden beri çeşitli yayınlarda kullanılageldi. Ama hiç birisi onun mertebesine erişemedi. Güzin Abla bir tür sosyal psikolog hizmeti veriyordu. Sadık okur kitlesi kişisel mahrem olduğunun aslında toplumdaki başka bireylerin de paylaştığı sosyal mahrem alanına açıldığının kanıtıydı. Ünlü "Öpüştüm acaba halime kalır mıyım?" sorusu gerçekti.

Aerobik, 1980'ler

Kenneth C. Cooper tarafından ilk olarak 1968 yılında sistematikleştirilen, 1979 yılında çok satan bir kitap olarak yayınlanan egzersiz yöntemi.

Haftada 3 defa 45 ile 60 dakika tekrarlandığında yağları eritmeyi, vücut enerjisini ve dayanıklılığını artırmayı vaat ediyordu. Arerobik, 1982 yılında Jane Fonda'nın hazırladığı video sayesinde dünya çapında yayıldı.

Video ve kumanda, 1983

Uzaktan kumanda cihazı 1983-1993 yılları arası 10 yılda evrimini tamamlayarak ev hayatının en gözde esyası, ayrılmaz bir parçası haline geldi. 1983'te yerli montaj üretimine geçen video markalarının cazibesini artıran bir unsurdu kumandalar. 1983'ün eşliğinde kaset kiralayan bin kadar video kulüp faaliyete geçmişti.

Arabeskli yıllar, 1980'ler

Arabesk hayatımızda hep vardı. Ancak ağırırık merkezi 1980'lerde değişti. Orhan Gencebay'dan İbrahim Tatlıses'e doğru eksen kaydı. Çünkü geçen zamanda bu ikisinin temsil et-

tiği toplumsal katmanın hayat koşulları ve beklentileri değişti. Arabesk giderek "sınıf aşırı zevk" olduysa, bunda İbrahim Tatlıses'in, Küçük Emrah'ın payı yadsınmaz. 80'lerin ortasından itibaren sosyetenin artık arabesk dinlediği vurgulanır.

Cep telefonu, 1990'lar

1982'de 28 kişiye bir cep telefonu düşerken, 1994'te 532'li Türkcell ve 542'li Telsim Türkiye'yi cep telefonlarıyla tanıştırdı. İlk abonelerin tamamına yakını erkeklerdi. Altı ayın sonunda 42 bin kişinin elinde cep telefonu vardı. Cep telefonları gizli işler çevirenlerin suç ortağı, kaçamak aşkların sır makinesiydi. Prenses Diana kocası Prens Charles'in cep telefonunu kurcalarken kendisini Camilla ile aldattığını öğrendi.

Pop çağı, 1990'lar

Popta bir milat aranacaksa 1991 sonlarında Yonca Evcimik'in *Abone'si* sayılabilir. 1992'nin ilk yarısında TRT ve Star'a ilaveten Teleon ve Star TV yayına geçmişti ve bütün kanallar. *Abone'ye* aboneydi. Türk popunun sacayağını oluşturan unsurlar birer ikiyeşer canlı müzik yapılan barların açılış, Unkapanı'nın silkinışı ve özel televizyonlar ile radyolardı.

Stadyum konseri, 1992

Türkiye'nin ilk gerçek stadyum konseri, 28 Temmuz 1992'de İKSV'nin organizasyonuyla Brayn Adams konseriydi. Cumhuriyet gazetesinin dediği gibi şimdi "Top sahasında rock'n roll" zamanydı. 1993 yılına gelene kadar İnönü Stadyumu, Ahmet San sayesinde sırasıyla Brian May, Guns'n Rosses, Elton Jhon, Metallica, Sting, Bon Jovi, Scorpions gibi sanatçıları ve grupları ağırladı. Atina ve İstanbul dev konserler için birer cazibe merkezi haline gelmişti.

Kaynak: Derya Bengi - Erdir Zat, 100. Yılında Cumhuriyet'in Kültür Mirası, üç cilt, Yapı Kredi Yayınları